

Ks § 428

Motion om att förbjuda tiggeri på offentlig plats – förslag till svar

Dnr 2017/204-109

Anders Loman (SD), Tommy Ivarsson (SD) och Bo Karlsson (SD) har 19 maj 2017 lämnat in en motion om att förbjuda tiggeri på offentlig plats. Motionärerna vill att undantaget för gatumusik stryks ur Västerviks kommuns lokala ordningsföreskrifter samt att de lokala ordningsföreskrifterna ändras så att det tydligt framgår att tillståndsplikt, gäller för insamling av pengar i bössor eller liknande oavsett om insamlingen sker passivt eller aktivt.

Kommunstyrelsens förvaltning lämnar i skrivelse 8 november 2017 ett förslag till svar. I förarbetena till nu gällande ordningslag står det att inte bör finnas lokala ordningsföreskrifter som förbjuder penninginsamling i samband med gatumusik. Frågan om ordningsstörning i samband med passiv penninginsamling har behandlats av bl.a. Länsstyrelsen i Västmanland och tingsrätten i Södertälje.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen om att förbjuda tiggeri på offentlig plats.

Yrkande

Ordföranden yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Tommy Ivarsson yrkar bifall till motionen.

Ordföranden ställer de två förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen bifallit sitt eget förslag.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen om att förbjuda tiggeri på offentlig plats.

Handlingar i ärendet:
Kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse 8 november 2017
Motion 19 maj 2017

Expedieras till:
Kommunfullmäktige

Justerandes sign

Kommunstyrelsen
593 80 Västervik

0490-25 40 00 (tfn)
0490-25 40 61 (fax)

www.vastervik.se
kommunstyrelsen@vastervik.se

2017-11-08

Kommunsekreterare
Johan Hägglund
0490-25 40 24
johan.hagglund@vastervik.se

Kommunstyrelsen

Förslag till svar på motion om att förbjuda tiggeri på offentlig plats

Anders Loman (SD), Tommy Ivarsson (SD) och Bo Karlsson (SD) har 19 maj 2017 lämnat in en motion om att förbjuda tiggeri på offentlig plats.

Motionärerna yrkar:

att undantaget för gatumusik stryks ur Västerviks kommuns lokala ordningsföreskrifter 11 § då det gäller tillståndsplikt för insamling av pengar i bössor eller liknande

att Västerviks kommuns lokala ordningsföreskrifter § 11 ändras så att det tydligt framgår att tillståndsplikt, utom när insamlingen utgör del av tillståndspliktig allmän sammankomst eller offentlig tillställning eller vid insamling av hjälporganisationer m.m., gäller för insamling av pengar i bössor eller liknande oavsett om insamlingen sker passivt eller aktivt.

Rättsläget

I förarbetena till ordningslagen (prop 1992/93:210) skriver stadsrådet Gun Hellsvik *"Jag vill här också betona vikten av att kommunerna meddelar endast sådana lokala föreskrifter som verkligen behövs. [...] att en kommun genom lokala föreskrifter inte får lägga onödiga tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet."*

Vidare står det

"Peninginsamling i samband med framförande av gatumusik är något vanligt förekommande. Vanligt är att musikanten ställer fram en instrumentlåda eller lägger fram något klädesplagg där åhörarna kan lämna sina penningbidrag. Enligt min mening bör ett sådant förfarande inte betraktas som en penninginsamling som omfattas av kravet på tillstånd. Annorlunda förhåller det sig om musikanten går runt bland publiken och samlar in pengar. [...] Jag vill i det här sammanhanget framhålla att lokala föreskrifter om penninginsamling givetvis inte får ges en sådan utformning att man därigenom reglerar gatumusiken. Således bör det inte förekomma lokala ordningsföreskrifter som uteslutande tar sikte på penninginsamling i samband med gatumusik".

Länsstyrelsen i Västmanland beslutade 2011-04-26 med stöd av ordningslagen att upphäva 27 § lokala ordningsföreskrifter för Sala kommun som löd:

"Tigger är förbjudet på offentlig plats och områden som kommunen jämställt med sådan plats."

Länsstyrelsen i Västmanland angav i sitt beslut att penninginsamling i samband med gatumusik närmast är att

"beteckna som passiv vilket får anses påverka ordningen på den offentliga platsen i mindre omfattning". Sala kommun hade inte kunnat visa att förbudet mot tiggeri behövdes i syfte att

upprätthålla ordningen och säkerheten på offentlig plats inom kommunen. Det var "Länsstyrelsens mening att föreskriften innebär ett onödigt tvång mot allmänheten och att den även i övrigt utgör en för långtgående inskränkning i den enskildes frihet. Därtill kommer att begreppet tiggeri får anses vara förenat med vissa gränsdragningsproblem".

Västerviks kommuns 13 § lokala ordnings- och torgföreskrifter att inte tillåta ambulerande försäljning upphävdes av Länsstyrelsen i Kalmar län 2013-08-05 då *"Den omständighet att ett förfarande av visst slag kan tänkas medföra olägenhet i något enstaka fall eller annars i obetydlig utsträckning bör inte få leda till att allmänna förbud ställs upp eller att krav på tillstånd införs".*

Länsstyrelsen i Skåne är i sitt beslut 2017-10-23 att upphäva bl.a. punkt 11 i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Vellinge kommun inne på ett liknande spår. *"av ingivna handlingar framgår att Vellinge kommun fått ta emot klagomål beträffande tiggeri på offentlig plats från enskilda kommunmedborgare. Såvitt framkommer har dock själva insamlandet av pengar inte orsakat störningar i den allmänna ordningen."*

Vidare skriver Länsstyrelsen i Skåne

"Av förarbetena till ordningslagen framgår inte om begreppet "penninginsamling" bara är avsett att omfatta insamlingar till hjälporganisationer eller liknande, eller om begreppet ska tolkas mer efter sin ordalydelse och då även omfatta t.ex. insamling av pengar för ens egen försörjning. Något prejudicerande domstolsavgörande som rör frågan finns inte."

I ett mål i Södertälje tingsrätt (mål nr/dnr 2014-B 266) friades tre kvinnor från att ha brutit mot allmänna ordningsföreskrifterna för Södertälje kommun. Kvinnorna hade suttit på allmän plats med en mugg eller låda framför sig.

"Med beaktande av motiven till ordningslagens krav på tillstånd och med en analogisk tolkning av vad som synes gälla för gatumusikanterns penninginsamlingar anser tingsrätten att det som [kvinna 1], [kvinna 2] och [kvinna 3] har ägnat sig åt genom att sitta på gatan och samla in pengar i muggar respektive en plastlåda inte kan anses utgöra aktiva penninginsamlingar. Dessa torde då inte heller vara tillståndspliktiga."

Kommunstyrelsens förvaltnings bedömning

Sammanfattningsvis, utifrån ordningslagen och dess förarbeten, beslut från Länsstyrelserna i Västmanland, Kalmar län och Skåne, samt dom från Södertälje tingsrätt, ser vi följande:

1. Lokala ordningsföreskrifter får inte lägga onödigt tvång på allmänheten och enstaka individers olägenhet är inte skäl nog för förbud.
2. Inga förbud bör utformas för att enbart förbjuda gatumusik.
3. Passiv penninginsamling, i samband med gatumusik eller inte, bör inte vara tillståndspliktig.
4. Det görs ingen skillnad i syftet med penninginsamling, om det är för egen försörjning eller åt t.ex. en hjälporganisation.
5. Enstaka upplevelser av olägenhet är inte tillräckligt stöd för förbud eller krav på tillstånd.

Vår bedömning är att krav på tillstånd för passiv insamling av pengar oavsett om det sker i samband med gatumusik eller om syftet är att samla in pengar för sin egen försörjning eller åt en hjälporganisation inte går att motivera. Vad vi kan se anses

passiv penninginsamling i sig inte vara en ordningsstörning. Och därför bedömer vi att ett krav på tillstånd för framförandet av gatumusik och passiv penninginsamling är att lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen om att förbjuda tiggeri på offentlig plats.

Anders Björlin
Kommundirektör

Elisabet Olsson
Kanslichef

Johan Hägglund
Kommunsekreterare

Kommunstyrelsen
Västerviks kommun
Inkom 2017 - 05 - 19
Dnr Dpl
Hid

Förbud tiggeri på offentlig plats

MOTION

Ett växande problem i Västerviks kommun är de många så kallade EU-migranter, främst från Rumänien och Bulgarien, som befinner sig i kommunen och som utövar tiggeri, ofta kopplat till människohandel och annan kriminell verksamhet. Enligt en rapport från regeringens särskilda nationella samordnare för utsatta EU-medborgare (SOU 2016:6) så rekommenderas regeringen att hjälpa utsatta EU-medborgare genom stöd till hjälporganisationer på plats istället för att svenskar ger pengar eller stöd till tiggare. EU-länder bör alltid bära ett ansvar för sina egna medborgare. För Västerviks kommuns del är det, mot bakgrund av allt detta, både i Västerviks kommuninvånares och kommunmedlemmars intresse och, i förlängningen, också EU-migranternas eget intresse, angeläget att förbjuda tiggeri. Undersökningar har också visat att en majoritet av svenskarna är för ett förbud mot tiggeri.

I Västerviks kommuns lokala ordningsföreskrifter står under 11 § att ”Polismyndighetens tillstånd krävs för insamling av pengar i bössor eller liknande, om insamlingen inte utgör led i en tillståndspliktig allmän sammankomst eller offentlig tillställning. Polismyndighetens tillstånd krävs inte när pengar samlas in till hjälporganisationer mm. När insamlingen skall ske i samband med framförande av gatumusik krävs inte tillstånd.” Ordningsföreskrifterna är tillämpliga på alla platser inom kommunen som är offentlig plats enligt 1 kap. 2 § första stycket 1-4 ordningslagen om inte annat anges.

Enligt en dom i tingsrätten i Södertälje 2014 friades tre migranter som polisen i staden hade bötfällt för tiggeri. Enligt kommunens ordningsstadga fanns, liksom i Västerviks kommun, ett undantag för gatumusikanter. Rätten menade, genom analog tolkning av uttalanden i förarbetena, att tiggeriet i detta fall varit samma typ av passiv insamling som insamling i samband med gatumusik.

Mot bakgrund av detta är det viktigt att ett förbud mot tiggeri, för att kunna få effekt, är formulerat så i ordningsföreskrifterna, att det så långt som möjligt begränsar utrymmet för tolkningar. Undantaget från tillståndsplikt vid gatumusik ska därför strykas ur ordningsföreskrifterna och det ska tydligt framgå att insamlande av pengar, utom när insamlingen utgör del av tillståndspliktig allmän sammankomst eller offentlig tillställning eller vid insamling av hjälporganisationer m.m., är tillståndspliktigt oavsett om det sker passivt eller aktivt.

Kommunfullmäktige föreslås besluta

-att undantaget för gatumusik stryks ur Västerviks kommuns lokala ordningsföreskrifter 11 § då det gäller tillståndsplikt för insamling av pengar i bössor eller liknande

- att Västerviks kommuns lokala ordningsföreskrifter § 11 ändras så att det tydligt framgår att tillståndsplikt, utom när insamlingen utgör del av tillståndspliktig allmän sammankomst eller offentlig tillställning eller vid insamling av hjälporganisationer m.m., gäller för insamling av pengar i bössor eller liknande oavsett om insamlingen sker passivt eller aktivt

Anders Loman

Sverigedemokraterna

Tommy Ivarsson

Sverigedemokraterna

Bo Karlsson

Sverigedemokraterna